

U 3/2021 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda och tillfälliga åtgärder med anledning av covid-19-utbrottet avseende förnyelse av eller förlängning av giltigheten för vissa certifikat, intyg, bevis, körkort och tillstånd samt uppskjutande av vissa regelbundna kontroller och fortbildningar inom vissa av transportlagstiftningens områden, för referensperioder som följer på dem som avses i förordning (EU) 2020/698 (COM(2021) 25 final)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen kommissionens förslag av den 18 januari 2021 till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda och tillfälliga åtgärder med anledning av covid-19-utbrottet avseende förnyelse av eller förlängning av giltigheten för vissa certifikat, intyg, bevis, körkort och tillstånd samt uppskjutande av vissa regelbundna kontroller och fortbildningar inom vissa av transportlagstiftningens områden, för referensperioder som följer på dem som avses i förordning (EU) 2020/698 (COM(2021) 25 final) samt en promemoria om förslaget.

Ändringsförfattningen avses träda i kraft i brådskande ordning. Därför överlämnades först en E-skrivelse (E 167/2020 rd, 28.1.2021) om förslaget i enlighet med 97 § 1 mom. i grundlagen.

Helsingfors 4.2.2021

Kommunikationsminister Timo Harakka

Överinspektör Monika Mutanen

KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

PROMEMORIA

(COM(2021) 25 final)

27.1.2021

EUROPEISKA KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL OMNIBUS II-FÖRORDNING

1 Förslagets bakgrund och syfte

I och med att den allvarliga Covid-19-pandemin fortsätter och de problem som den orsakar medlemsstaterna och myndigheterna lämnade Europeiska kommissionen den 18 januari 2021 ett nytt förslag till rättsakt: förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda och tillfälliga åtgärder med anledning av covid-19-utbrottet avseende förnyelse av eller förlängning av giltigheten för vissa certifikat, intyg, bevis, körkort och tillstånd samt uppskjutande av vissa regelbundna kontroller och fortbildningar inom vissa av transportlagstiftningens områden, för referensperioder som följer på dem som avses i förordning (EU) 2020/698 (COM(2021) 25 final) (förslaget till s.k. Omnibus II-förordning).

Förslaget gäller säkerheten i väg- och spårtrafiken samt sjöfarten och inlandssjöfarten. Förslaget är avsett att tillfälligt göra det lättare att hålla i kraft vissa certifikat, intyg, bevis, körkort och tillstånd och senarelägga vissa regelbundna kontroller och fortbildningar som krävs i lagstiftningen för de delområden inom transportbranschen som avses ovan.

Kommissionens och rådets ordförandeland Portugals mål är att förslagen ska godkännas snabbt. Behandlingen av förslagen i rådets arbetsgrupp för intermodala transporter och transportnät inleddes den 19 januari 2021, och behandlingen fortsatte den 25 januari 2021. Målet är att lägga fram förslaget vid Coreper-mötet den 3 februari 2021. Europaparlamentet följer förslaget i brådskande ordning. Parlamentet sammanträder i plenum den 8 februari 2021, och då är det meningen att beslut i frågan ska fattas.

Eftersom behandlingen av förslaget i rådet framskrider mycket snabbt, har riksdagen i första skedet skyndsamt lämnats en E-skrivelse (E 167/2020, 28.1.2021). Den här U-skrivelsen motsvarar till sitt innehåll den tidigare lämnade E-skrivelsen. I samband med att behandlingen av förslaget har framskridit har U-skrivelsen emellertid kompletterats utifrån det kompromissförslag som ordförandestaten lade fram den 28 januari 2021. Kompromissförslaget behandlas av en arbetsgrupp i rådet den 1 februari 2021. Såväl E-skrivelsen som U-skrivelsen baserar sig på engelskspråkigt material om kommissionens förslag eftersom varken finsk- eller svenskspråkiga förslag ännu var tillgängliga när de avfattades.

Förslaget utgör en fortsättning på Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda och tillfälliga åtgärder med anledning av covid-19-utbrottet avseende förnyelse av eller förlängning av giltigheten för vissa certifikat, intyg, bevis, körkort och tillstånd samt uppskjutande av vissa regelbundna kontroller och regelbundna fortbildningar inom vissa av transportlagstiftningens områden som antogs våren 2020 ((EU) 2020/698) (U 16/2020 rd), nedan Omnibus I-förordningen. Omnibus I-förordningen trädde i kraft den 28 maj 2020, och den började i huvudsak tillämpas den 4 juni 2020.

Innehållet i den föreslagna förordningen stämmer till stor del överens med innehållet i Omnibus I-förordningen. De största ändringarna jämfört med Omnibus I-förordningen gäller perioden som bestämmelserna avser (1.9.2020–30.4.2021) och längden på den extra giltighetstid som beviljas (sju månader; i Omnibus I sex eller sju månader). Statsrådet beslutade

(LVM/2020/65) den 28 maj 2020 att Finland inte ska tillämpa undantagsregleringen i Omnibus I-förordningen om periodiska trafiksäkerhetsprovningar av fordon och regelbundna besiktningar av färdskrivare.

2 Förslagets huvudsakliga innehåll

Europeiska kommissionen lämnade den 18 januari 2021 sitt förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda och tillfälliga åtgärder med anledning av covid-19-utbrottet avseende förnyelse av eller förlängning av giltigheten för vissa certifikat, intyg, bevis, körkort och tillstånd samt uppskjutande av vissa regelbundna kontroller och fortbildningar inom vissa av transportlagstiftningens områden, för referensperioder som följer på dem som avses i förordning (EU) 2020/698 (COM(2021) 25 final (förslaget till s.k. Omnibus II-förordning)). Bakgrunden till förslaget är den fortsatta coronaviruspandemin som medför behov i medlemsstaterna att avvika från vissa tidsfrister inom transportsektorn med grund EU-lagstiftningen. Förslaget innebär en fortsättning på Omnibus I-förordningen som antogs i våras ((EU) 2020/698) (U 16/2020 rd).

Nedan beskrivs förslagets innehåll uppdelat enligt transportslag.

Vägtransporter (artikel 2–8)

Kommissionen föreslår följande tillfälliga ändringar i EU-rättsakter i fråga om yrkeskompetenser för transport på väg samt körkort:

Artikel 2

Kommissionen föreslår att de tidsfrister och giltighetstider som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/59/EG om grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransport och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3820/85 och rådets direktiv 91/439/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 76/914/EEG (*yrkeskompetensdirektivet*) förlängs tillfälligt så att den periodiska fortbildningen för innehavare av yrkeskompetens för vägtransport kan genomföras med sju månaders fördröjning om tidsfristen upphör under perioden 1.9.2020–30.4.2021. I det här fallet förlängs giltigheten för intyg som påvisar yrkeskompetens på motsvarande sätt.

Giltigheten för unionskoden ”95” enligt bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort (*körkortsdirektivet*) som anges på körkort eller yrkeskompetenskort som avses i yrkeskompetensdirektivet föreslås fortsätta i sju månader från det datum som anges på kortet.

Giltighetstiden för yrkeskompetenskort enligt bilaga II i yrkeskompetensdirektivet föreslås fortsätta i sju månader från kortets sista giltighetsdag om kortet löper ut under perioden 1.9.2020–30.4.2021.

Enligt förslaget ska medlemsstaterna ha möjlighet att ansöka om förlängning av tidsfristen och/eller senareläggning av tidpunkten för kontroll hos kommissionen före den 1 april 2021 om det är motiverat att förlänga undantagen efter den 30 april 2021 för att förebygga spridningen av coronavirussmitta. Kommissionen ska enligt förslaget kunna bevilja en förlängning av tiden för undantagen ovan om de anses vara motiverade. Förlängningen kan vara högst sex månader.

Om det i en medlemsstat anses att coronaviruspandemin inte stör fortbildning, angivandet av unionskoden ”95” eller förnyandet av yrkeskompetenskort för transport på väg på normalt sätt, får medlemsstaten avstå från att tillämpa undantagen ovan. Också i det fall att medlemsstaten

under pandemin har infört motsvarande nationella åtgärder får den avstå från att tillämpa undantagen ovan. Medlemsstaten ska underrätta kommissionen om sitt beslut inom fem dagar efter att förordningen har trätt i kraft.

I sitt kompromissförslag av den 28 januari 2021 föreslår ordförandestaten att referensperioden i kommissionens förslag förlängs med två månader. Den föreslagna referensperioden är således 1.9.2020–30.6.2021. Ordförandestaten föreslår också att de förlängningar av tidsfrister och giltighetstider som nämns ovan ska vara tio månader långa i stället för sju som kommissionen har föreslagit.

Dessutom föreslår ordförandestaten att tre nya punkter fogas till den artikel som kommissionen har föreslagit. Enligt dessa ska aktuella tidsfrister och giltighetstider anses fortsätta till den 30 juni 2021 i fall där tidsfristen för att genomgå fortbildning, giltighetstiden för unionskoden ”95” eller giltighetstiden för ett yrkeskompetensbevis skulle ha löpt ut eller löper ut under perioden 1.9.2020–30.6.2021 på grund av att undantagen i Omnibus I-förordningen har tillämpats.

Med anledning av de föreslagna förlängningarna föreslår ordförandestaten vidare att medlemsstaterna vid behov ska ansöka om förlängning av undantagen hos kommissionen senast den 31 maj 2021. Kommissionen ska kunna bevilja en medlemsstat förlängd tid om villkoren i den föreslagna förordningen är uppfyllda och om kommissionen på grundval av de uppgifter som medlemsstaten har lämnat anser att den begärda förlängningen av de förlängda tidsfristerna eller senareläggningen av tidpunkterna för kontroll inte kommer att äventyra trafiksäkerheten. Därtill föreslår ordförandestaten att en medlemsstat som beslutar att inte tillämpa bestämmelser i förordningen (s.k. opt-out) ska underrätta kommissionen om detta senast åtta dagar efter att förordningen har trätt i kraft.

Artikel 3

Kommissionen föreslår ett undantag från körkortsdirektivet sålunda att giltigheten för körkort vars giltighet upphör under perioden 1.9.2020–30.4.2021 förlängs med sju månader från sista giltighetsdag som anges på körkortet. Bestämmelser om giltigheten finns i körkortsdirektivet och dess bilaga I.

Enligt förslaget ska medlemsstaterna ha möjlighet att ansöka om förlängning av tidsfristen och/eller senareläggning av tidpunkten för kontroll hos kommissionen före den 1 april 2021 om det är motiverat att förlänga undantagen efter den 30 april 2021 på grund av åtgärder som vidtagits för att förebygga spridningen av coronavirussmitta. Kommissionen ska kunna bevilja förlängning för undantaget ovan om det anses vara motiverat. Förlängningen kan vara högst sex månader lång.

Om det i en medlemsstat anses att coronaviruspandemin inte stör förnyandet av körkort på normalt sätt, får staten avstå från att tillämpa undantagen ovan. Också i det fall att medlemsstaten under pandemin har infört motsvarande nationella åtgärder får medlemsstaten avstå från att tillämpa undantaget ovan. Medlemsstaten ska dock underrätta kommissionen om sitt beslut inom fem dagar efter att förordningen har trätt i kraft.

I sitt kompromissförslag av den 28 januari 2021 föreslår ordförandestaten att referensperioden i kommissionens förslag förlängs med två månader. Den föreslagna referensperioden är således 1.9.2020–30.6.2021. Ordförandestaten föreslår också att de förlängningar av tidsfrister och giltighetstider som nämns ovan ska vara tio månader långa i stället för sju som kommissionen har föreslagit.

Dessutom föreslår ordförandestaten att den artikel som kommissionen föreslår ska kompletteras med en ny punkt. Enligt denna ska förlängningen av giltighetstiden anses fortsätta till den 30 juni 2021 i fall där körkortet skulle ha löpt ut eller löper ut under perioden 1.9.2020–30.6.2021 på grund av att Omnibus I-förordningen har tillämpats.

Med anledning av de föreslagna förlängningarna föreslår ordförandestaten vidare att medlemsstaterna vid behov ska ansöka om förlängning av undantagen hos kommissionen senast den 31 maj 2021. Kommissionen ska kunna bevilja en medlemsstat förlängd tid om villkoren i den föreslagna förordningen är uppfyllda och om kommissionen på grundval av de uppgifter som medlemsstaten har lämnat anser att den begärda förlängningen av de förlängda tidsfristerna eller senareläggningen av tidpunkterna för kontroll inte kommer att äventyra trafiksäkerheten. Därtill föreslår ordförandestaten att en medlemsstat som beslutar att inte tillämpa bestämmelsen (s.k. opt-out) ska underrätta kommissionen om detta senast åtta dagar efter att förordningen har trätt i kraft.

Kommissionen föreslår följande ändringar i gällande EU-rättsakter om vägtransporter:

Artikel 4

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 165/2014 om färdskrivare vid vägtransporter finns det bestämmelser om färdskrivare som ska installeras i fordon och om förarkort som ska användas för att kontrollera kör- och viloperioder. För att säkerställa att färdskrivare fungerar korrekt ska de besiktigas av en godkänd verkstad vartannat år. Förarkort ska förnyas minst vart femte år samt när kortet har förkommit eller blivit skadat. Beroende på situationen ska det nya kortet utfärdas inom antingen åtta eller femton dagar.

På grund av det utdragna undantagsläget kan dessa tider inte nödvändigtvis iakttas. Därför föreslår kommissionen att om färdskrivaren ska förnyas eller förarkortet förnyas under perioden 1.9.2020–30.4.2021 så ska tidsfristerna för åtgärderna förlängas. Tidsfristen för kontroll av färdskrivare förlängs med sju månader, och nya förarkort ska utfärdas inom två månader efter mottagande av begäran.

Kommissionen föreslår också att medlemsstaterna hos kommissionen ska kunna ansöka om tillstånd att förlänga undantagsperioden och de föreslagna tidsfristerna, om de restriktioner som coronaviruspandemin förutsätter försvårar verksamheten längre än förväntat.

Om det i en medlemsstat anses att coronaviruspandemin inte förhindrar att färdskrivare kontrolleras och förarkort förnyas på normalt sätt, får medlemsstaten avstå från att tillämpa undantagen ovan. Också i det fall att medlemsstaten under pandemin har infört motsvarande nationella åtgärder får den avstå från att tillämpa undantagen ovan. Medlemsstaten ska dock underrätta kommissionen om sitt beslut inom fem dagar efter att förordningen har trätt i kraft.

Statsrådet beslutade (LVM/2020/65) den 28 maj 2020 att Finland inte ska tillämpa undantagsregleringen i Omnibus I-förordningen om regelbundna besiktningar av färdskrivare.

I sitt kompromissförslag av den 28 januari 2021 föreslår ordförandestaten att referensperioden i kommissionens förslag förlängs med två månader. Den föreslagna referensperioden är således 1.9.2020–30.6.2021. Ordförandestaten föreslår också att de förlängningar av tidsfrister och giltighetstider som nämns ovan ska vara tio månader långa i stället för sju som kommissionen har föreslagit.

Med anledning av de föreslagna förlängningarna föreslår ordförandestaten vidare att medlemsstaterna vid behov ska ansöka om förlängning av undantagen hos kommissionen senast den 31 maj 2021. Kommissionen ska kunna bevilja en medlemsstat förlängd tid om villkoren i den föreslagna förordningen är uppfyllda och om kommissionen på grundval av de uppgifter som medlemsstaten har lämnat anser att den begärda förlängningen av de förlängda tidsfristerna eller senareläggningen av tidpunkterna för kontroll inte kommer att äventyra trafiksäkerheten. Därtill föreslår ordförandestaten att en medlemsstat som beslutar att inte tillämpa bestämmelsen (s.k. opt-out) ska underrätta kommissionen om detta senast åtta dagar efter att förordningen har trätt i kraft.

Artikel 5

I fråga om periodiska trafiksäkerhetsprovningar regleras undantagen gällande de tidsfrister för periodisk trafiksäkerhetsprovning av motorfordon och de giltighetstider för trafiksäkerhetsintyg som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/45/EU om periodisk provning av motorfordons och tillhörande släpvagnars trafiksäkerhet och om upphävande av direktiv 2009/40/EG (*provningsdirektivet*) i artikel 5 i kommissionens förslag. Om fordonets sista provningsdag infaller under perioden 1.9.2020–30.4.2021, ska tidsfristen för den regelbundna provningen förlängas med sju månader från den ursprungliga sista provningsdagen. Giltighetstiden för trafiksäkerhetsintyg från periodiska trafiksäkerhetsprovningar av fordon ska förlängas på motsvarande sätt.

Om en medlemsstat önskar fortsätta tillämpa undantagsregleringen efter den 30 april 2021 ska medlemsstaten senast den 1 april 2021 ansöka om godkännande av kommissionen att tillämpa undantagsregleringen. En förutsättning är att den periodiska trafiksäkerhetsprovningen eller beviljandet av trafiksäkerhetsintyg sannolikt inte kan genomföras till följd av åtgärder som medlemsstaten har vidtagit för att begränsa coronavirusepidemin. Kommissionen godkänner begäran om den anser att förutsättningarna för en förlängning är uppfyllda.

Om det i en medlemsstat anses att coronaviruspandemin inte hindrar att de periodiska trafiksäkerhetsprovningarna genomförs på normalt sätt, får medlemsstaten avstå från att tillämpa de bestämmelser som nämns ovan. Enligt artikel 5.5 i kommissionens förslag får en medlemsstat besluta att inte tillämpa de undantag enligt artikel 5.1 och 5.2 som gäller tidsfristerna för regelbundna trafiksäkerhetsprovningar och trafiksäkerhetsintygens giltighetstider.

Statsrådet beslutade (LVM/2020/65) den 28 maj 2020 att Finland inte ska tillämpa undantagsregleringen i Omnibus I-förordningen om regelbundna trafiksäkerhetsprovningar av fordon.

I sitt kompromissförslag av den 28 januari 2021 föreslår ordförandestaten att referensperioden i kommissionens förslag förlängs med två månader. Den föreslagna referensperioden är således 1.9.2020–30.6.2021. Ordförandestaten föreslår också att de förlängningar av tidsfrister och giltighetstider som nämns ovan ska vara tio månader långa i stället för sju som kommissionen har föreslagit.

Med anledning av de föreslagna förlängningarna föreslår ordförandestaten vidare att medlemsstaterna vid behov ska ansöka om förlängning av undantagen hos kommissionen senast den 31 maj 2021. Kommissionen ska kunna bevilja en medlemsstat förlängd tid om villkoren i den föreslagna förordningen är uppfyllda och om kommissionen på grundval av de uppgifter som medlemsstaten har lämnat anser att den begärda förlängningen av de förlängda tidsfristerna eller senareläggningen av tidpunkterna för kontroll inte kommer att äventyra trafiksäkerheten. Därtill föreslår ordförandestaten att en medlemsstat som beslutar att inte tillämpa bestämmelsen (s.k.

opt-out) ska underrätta kommissionen om detta senast åtta dagar efter att förordningen har trätt i kraft.

Artikel 6

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1071/2009 om gemensamma regler beträffande de villkor som ska uppfyllas av personer som bedriver yrkesmässig trafik finns bestämmelser om de villkor under vilka tillståndspliktig vägtrafik får bedrivas inom Europeiska unionen. Till dessa villkor hör bland annat yrkeskompetens, gott anseende, fast etablering och ekonomiska resurser. Under de utdragna exceptionella förhållanden som råder kan villkoren om fast etablering och påvisandet av ekonomiska resurser visa sig vara svåra att uppfylla för allt fler företag eftersom transportverksamhetens volymer har minskat i Europa.

Enligt artikel 13.1 får ett företag för att uppfylla kraven om fast etablering och ekonomiska resurser beviljas en högst sex månader lång tidsfrist under vilken företaget ska visa att kraven återigen varaktigt kommer att vara uppfyllt. Kommissionen konstaterar i motiveringarna till det aktuella förordningsförslaget att denna tidsfrist kan visa sig vara för kort och föreslår att den här maximala tidsfristen förlängs till 12 månader. Denna förlängning avses kunna tillämpas i fall där det under perioden 1.9.2020–30.4.2021 har konstaterats att kraven på ekonomiska resurser inte har varit uppfyllt.

I sitt kompromissförslag av den 28 januari 2021 föreslår ordförandestaten att referensperioden i kommissionens förslag förlängs med två månader. Den föreslagna referensperioden är således 1.9.2020–30.6.2021.

Artiklarna 7 och 8

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 1072/2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för godstransporter på väg och förordning (EG) 1073/2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för persontransporter med buss föreskrivs det om internationella varu- och persontransporter inom Europeiska unionen och om de tillstånd och intyg som fordras för dessa. Till dem hör gemenskapstillstånd, förartillstånd och tillstånd för linjetrafik. Med gemenskapstillstånd avses tillstånd som visar att transportföretaget uppfyller villkoren i både förordning 1071/2009 och den nationella lagstiftningen och är etablerat i den medlemsstat som har beviljat tillståndet. Med förartillstånd avses tillstånd som krävs om föraren är medborgare i ett tredjeland. Med tillstånd för linjetrafik avses tillstånd som beviljas för regelbundna internationella persontransporter med buss. Tillstånden utfärdas för viss tid: gemenskapstillstånd för tio år och förartillstånd samt tillstånd för linjetrafik för fem år.

Under de långvariga exceptionella förhållandena har det ställvis visat sig vara svårt att förnya dessa tillstånd, och det har uppstått fördröjningar. Kommissionen föreslår att giltighetstiden för tillstånd som annars skulle ha löpt ut eller annars skulle löpa ut under perioden 1.9.2020–30.4.2021 förlängs med sju månader. Kommissionen föreslår också att medlemsstaterna ska kunna ansöka om tillstånd av kommissionen att förlänga båda tidsfristerna om de restriktioner som krävs på grund av coronaviruset försvårar förnyandet längre än väntat.

I fråga om alla ovan nämnda tillstånd och behörigheter kan tillståndsmyndigheten vid behov om pandemiläget så kräver förlänga den förlängda tidsfristen och/eller senarelägga tidpunkten för kontroll, men en ansökan om detta måste lämnas kommissionen senast den 1 april 2021.

Om det i en medlemsstat anses att coronaviruspandemin inte hindrar att de tillstånd som nämns ovan beviljas och förnyas på normalt sätt, får medlemsstaten avstå från att tillämpa de bestämmelser som nämns ovan. Också i det fall att medlemsstaten under pandemin har infört motsvarande nationella åtgärder får den avstå från att tillämpa kraven ovan. Medlemsstaten ska dock underrätta kommissionen om sina nationella åtgärder inom fem dagar efter att förordningen har trätt i kraft, och kommissionen ger efter att ha bedömt dem sitt godkännande som tillkännages i Europeiska unionens officiella tidning.

I sitt kompromissförslag av den 28 januari 2021 föreslår ordförandestaten att referensperioden i kommissionens förslag förlängs med två månader. Den föreslagna referensperioden är således 1.9.2020–30.6.2021. Ordförandestaten föreslår också att de förlängningar av tidsfrister och giltighetstider som nämns ovan ska vara tio månader långa i stället för sju som kommissionen har föreslagit.

Med anledning av de föreslagna förlängningarna föreslår ordförandestaten vidare att medlemsstaterna vid behov ska ansöka om förlängning av undantagen hos kommissionen senast den 31 maj 2021. Kommissionen ska kunna bevilja en medlemsstat förlängd tid om villkoren i den föreslagna förordningen är uppfyllda och om kommissionen på grundval av de uppgifter som medlemsstaten har lämnat anser att den begärda förlängningen av de förlängda tidsfristerna eller senareläggningen av tidpunkterna för kontroll inte kommer att äventyra trafiksäkerheten. Därtill föreslår ordförandestaten att en medlemsstat som beslutar att inte tillämpa bestämmelsen (s.k. opt-out) ska underrätta kommissionen om detta senast åtta dagar efter att förordningen har trätt i kraft.

Järnvägstransporter (artiklarna 9–13)

Kommissionen föreslår följande ändringar i gällande EU-rättsakter om järnvägstransporter:

Artiklarna 9 och 10

Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/49/EG och 2016/798/EU om järnvägssäkerhet ändras enligt förslaget så att en sju månaders extra tidsfrist ges för förnyande av säkerhetsintyg som krävs av järnvägsföretag och säkerhetstillstånd som krävs av innehavare av bannät, om säkerhetsintyget eller säkerhetstillståndet efter att giltighetstiden på fem år löpt ut ska förnyas under perioden 1.9.2020–30.4.2021.

I sitt kompromissförslag av den 28 januari 2021 föreslår ordförandestaten att referensperioden i kommissionens förslag förlängs med två månader. Den föreslagna referensperioden är således 1.9.2020–30.6.2021. Ordförandestaten föreslår också att de förlängningar av tidsfrister och giltighetstider som nämns ovan ska vara tio månader långa i stället för sju som kommissionen har föreslagit.

Med anledning av de föreslagna förlängningarna föreslår ordförandestaten vidare att medlemsstaterna vid behov ska ansöka om förlängning av undantagen hos kommissionen senast den 31 maj 2021. Kommissionen ska kunna bevilja en medlemsstat förlängd tid om villkoren i den föreslagna förordningen är uppfyllda och om kommissionen på grundval av de uppgifter som medlemsstaten har lämnat anser att den begärda förlängningen av de förlängda tidsfristerna eller senareläggningen av tidpunkterna för kontroll inte kommer att äventyra trafiksäkerheten. Därtill föreslår ordförandestaten att en medlemsstat som beslutar att inte tillämpa bestämmelsen (s.k. opt-out) ska underrätta kommissionen om detta senast åtta dagar efter att förordningen har trätt i kraft.

Artikel 11

Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/59/EG om behörighetsprövning av lokförare som framför lok och tåg på järnvägssystemet i gemenskapen ska enligt förslaget ändras så att giltighetstiden för lokförares förarbevis förlängs med sex månader om förarbeviset löper ut under perioden 1.9.2020–30.4.2021. Motsvarande förlängning ska även gälla påvisande av behörighet vid förnyande av kompletterande intyg för förare av rullande materiel.

I sitt kompromissförslag av den 28 januari 2021 föreslår ordförandestaten att referensperioden i kommissionens förslag förlängs med två månader. Den föreslagna referensperioden är således 1.9.2020–30.6.2021. Ordförandestaten föreslår också att de förlängningar av tidsfrister och giltighetstider som nämns ovan ska vara tio månader långa i stället för sju som kommissionen har föreslagit.

Med anledning av de föreslagna förlängningarna föreslår ordförandestaten vidare att medlemsstaterna vid behov ska ansöka om förlängning av undantagen hos kommissionen senast den 31 maj 2021. Kommissionen ska kunna bevilja en medlemsstat förlängd tid om villkoren i den föreslagna förordningen är uppfyllda och om kommissionen på grundval av de uppgifter som medlemsstaten har lämnat anser att den begärda förlängningen av de förlängda tidsfristerna eller senareläggningen av tidpunkterna för kontroll inte kommer att äventyra trafiksäkerheten. Därtill föreslår ordförandestaten att en medlemsstat som beslutar att inte tillämpa bestämmelsen (s.k. opt-out) ska underrätta kommissionen om detta senast åtta dagar efter att förordningen har trätt i kraft.

Artiklarna 12 och 13

Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/34/EU om inrättandet av ett gemensamt europeiskt järnvägsområde ändras på så sätt att om ett tillstånd som har beviljats ett järnvägsföretag ska förnyas på grund av en regelbunden kontroll som enligt beslut av tillståndsmyndigheten ska utföras under perioden 1.9.2020–30.4.2021, så kan tillståndet hållas i kraft oförändrat i högst sju månader från beviljandet, förutsatt att dessa tillståndsarrangemang inte äventyrar järnvägs-säkerheten. Det samma gäller även temporära tillstånd. Om en regelbunden kontroll visar att järnvägsföretaget inte uppfyller det krav avseende ekonomiska resurser som är ett villkor för tillstånd, kan tillståndsmyndigheten avstå från att dra in tillståndet under nämnda tidsperiod förutsatt att järnvägssäkerheten inte äventyras genom detta. Om tillståndsansökan har lämnats under tiden 1.9.2020–30.4.2021 har tillståndsmyndigheten 10 månader på sig att fatta beslut om tillståndet.

I fråga om alla ovan nämnda tillstånd och behörigheter kan tillståndsmyndigheten vid behov om pandemiläget så kräver förlänga den förlängda tidsfristen och/eller senarelägga tidpunkten för kontroll, men en ansökan om detta måste lämnas kommissionen senast den 1 april 2021.

Om det i en medlemsstat anses att coronaviruspandemin inte hindrar att de tillstånd som nämns ovan beviljas och förnyas på normalt sätt, får medlemsstaten avstå från att tillämpa de bestämmelser som nämns ovan. Också i det fall att medlemsstaten under pandemin har infört motsvarande nationella åtgärder får den avstå från att tillämpa kraven ovan. Medlemsstaten ska dock underrätta kommissionen om sina nationella åtgärder inom fem dagar efter att förordningen har trätt i kraft, och kommissionen ger efter att ha bedömt dem sitt godkännande som tillkännages i Europeiska unionens officiella tidning.

I sitt kompromissförslag av den 28 januari 2021 föreslår ordförandestaten att referensperioden i kommissionens förslag förlängs med två månader. Den föreslagna referensperioden är således

1.9.2020–30.6.2021. Ordförandestaten föreslår också att de förlängningar av tidsfrister och giltighetstider som nämns ovan ska vara tio månader långa i stället för sju som kommissionen har föreslagit.

Med anledning av de föreslagna förlängningarna föreslår ordförandestaten vidare att medlemsstaterna vid behov ska ansöka om förlängning av undantagen hos kommissionen senast den 31 maj 2021. Kommissionen ska kunna bevilja en medlemsstat förlängd tid om villkoren i den föreslagna förordningen är uppfyllda och om kommissionen på grundval av de uppgifter som medlemsstaten har lämnat anser att den begärda förlängningen av de förlängda tidsfristerna eller senareläggningen av tidpunkterna för kontroll inte kommer att äventyra trafiksäkerheten. Därtill föreslår ordförandestaten att en medlemsstat som beslutar att inte tillämpa bestämmelsen (s.k. opt-out) ska underrätta kommissionen om detta senast åtta dagar efter att förordningen har trätt i kraft.

Inlandssjöfarten och åtgärder för sjöfartssäkerhet (artiklarna 14–17)

Kommissionen föreslår följande ändringar i EU-rättsakter om sjöfart och inlandssjöfart:

Artikel 14

Kommissionen föreslår undantag från skyldigheter som påförs genom direktiv 96/50/EG om harmonisering av villkoren för att erhålla nationella förarbevis för gods- eller personbefordran på gemenskapens inre vattenvägar (det s.k. *direktivet om villkoren för att erhålla förarbevis*), vilka gäller behörighetsvillkor för manskap på fartyg i inlandssjöfart i fråga om läkarundersökningar.

Genom ändringen blir det möjligt att avvika från kraven i direktiv 96/50/EG gällande läkarundersökning av de förare av fartyg i inlandssjöfart som har uppnått 65 års ålder. Innehavare av båtförarcertifikat ska enligt förslaget kunna beviljas en sju månader lång förlängning av tidsfristen för att genomgå läkarundersökning om tidsfristen för att genomgå undersökningen löper ut under referensperioden 1.9.2020–30.4.2021. Medlemsstaterna ska också hos kommissionen kunna ansöka om förlängning av undantaget.

Finland tillämpar inte direktivet om villkoren för att erhålla förarbevis. Direktivet har också upphävts med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/2397 om erkännande av yrkeskvalifikationer för inlandssjöfart och om upphävande av rådets direktiv 91/672/EEG och 96/50/EG. En lag som genomför direktiv (EU) 2017/2397 träder i kraft den 1 februari 2021 (se 1256/2020, RP 202/2020 rd). I Finland tillämpas samma behörighetsvillkor i havsområden och inlandsvatten, men Finland erkänner likväl övriga medlemsstaters behörigheter för inlandssjöfart. Förslaget ändrar inte på den nuvarande situationen.

På fartygspersonal som arbetar ombord på finländska fartyg tillämpas lagen om läkarundersökning av fartygspersonal (1171/2010). Enligt 10 § i lagen får Transport- och kommunikationsverket av tvingande skäl utfärda ett tillfälligt tillstånd att arbeta utan giltigt läkarintyg om intyget nyligen gått ut. Tillståndet gäller fram till nästa hamn där undersökning kan utföras, men högst i tre månader. Något behov av en nationell undantagsbestämmelse har ännu inte identifierats. Lagen om läkarundersökning av fartygspersonal hör till social- och hälsovårdsministeriets behörighet.

Om det i en medlemsstat anses att coronaviruspandemin inte hindrar att de tillstånd som nämns ovan beviljas och förnyas på normalt sätt, får medlemsstaten avstå från att tillämpa de bestäm-

melser som nämns ovan. Också i det fall att medlemsstaten under pandemin har infört motsvarande nationella åtgärder får den avstå från att tillämpa kraven ovan. Medlemsstaten ska dock underrätta kommissionen om sina nationella åtgärder inom fem dagar efter att förordningen har trätt i kraft, och kommissionen ger efter att ha bedömt dem sitt godkännande som tillkännages i Europeiska unionens officiella tidning.

I sitt kompromissförslag av den 28 januari 2021 föreslår ordförandestaten att referensperioden i kommissionens förslag förlängs med två månader. Den föreslagna referensperioden är således 1.9.2020–30.6.2021. Ordförandestaten föreslår också att de förlängningar av tidsfrister och giltighetstider som nämns ovan ska vara tio månader långa i stället för sju som kommissionen har föreslagit.

Med anledning av de föreslagna förlängningarna föreslår ordförandestaten vidare att medlemsstaterna vid behov ska ansöka om förlängning av undantagen hos kommissionen senast den 31 maj 2021. Kommissionen ska kunna bevilja en medlemsstat förlängd tid om villkoren i den föreslagna förordningen är uppfyllda och om kommissionen på grundval av de uppgifter som medlemsstaten har lämnat anser att den begärda förlängningen av de förlängda tidsfristerna eller senareläggningen av tidpunkterna för kontroll inte kommer att äventyra trafiksäkerheten. Därtill föreslår ordförandestaten att en medlemsstat som beslutar att inte tillämpa bestämmelsen (s.k. opt-out) ska underrätta kommissionen om detta senast åtta dagar efter att förordningen har trätt i kraft.

Artikel 15

Finland tillämpar inte Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1629 om tekniska krav för fartyg i inlandssjöfart, om ändring av direktiv 2009/100/EG och om upphävande av direktiv 2006/87/EG, och förslaget ändrar inte på den nuvarande situationen. I lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009) föreskrivs det att direktivet ska gälla i Finland, men på fartyg i inlandssjöfart i Finland tillämpas inte de tekniska föreskrifterna i direktiven om inlandssjöfart, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lagstiftningen.

I sitt kompromissförslag av den 28 januari 2021 föreslår ordförandestaten att referensperioden i kommissionens förslag förlängs med två månader. Den föreslagna referensperioden är således 1.9.2020–30.6.2021. Ordförandestaten föreslår också att de förlängningar av tidsfrister och giltighetstider som nämns ovan ska vara tio månader långa i stället för sju som kommissionen har föreslagit.

Med anledning av de föreslagna förlängningarna föreslår ordförandestaten vidare att medlemsstaterna vid behov ska ansöka om förlängning av undantagen hos kommissionen senast den 31 maj 2021. Kommissionen ska kunna bevilja en medlemsstat förlängd tid om villkoren i den föreslagna förordningen är uppfyllda och om kommissionen på grundval av de uppgifter som medlemsstaten har lämnat anser att den begärda förlängningen av de förlängda tidsfristerna eller senareläggningen av tidpunkterna för kontroll inte kommer att äventyra trafiksäkerheten. Därtill föreslår ordförandestaten att en medlemsstat som beslutar att inte tillämpa bestämmelsen (s.k. opt-out) ska underrätta kommissionen om detta senast åtta dagar efter att förordningen har trätt i kraft.

Artikel 16

Förslaget som avses trygga sjöfarten gäller den lagstiftningshelhet som utgörs av förordning (EG) nr 725/2004 om förbättrat sjöfartsskydd på fartyg och i hamnanläggningar och direktiv 2005/65/EG om ökat hamnskydd. Enligt förslaget ska medlemsstaterna med anledning av att

U 3/2021 rd

covid-19 orsakar betydande svårigheter att genomföra vissa kontroller eller övningar inom utsatt tid kunna avvika från dessa tider.

De möjligheter till undantag från förordning 725/2004 som ges i artikel 16 är

- förlängning av tidsfristen för sådan översyn av skyddsutredningar avseende hamnanläggningar som ska genomföras under perioden 1.9.2020–30.4.2021 med sex månader, dock så att den inte sträcker sig längre än till den 30 juni 2021,
- förlängning av tidsfristen för sådana övningar som ska hållas under tiden 1.9.2020–30.4.2021 med sex månader, dock så att den inte sträcker sig längre än till den 30 juni 2021, och
- möjlighet att hos kommissionen ansöka om förlängning av undantagen ovan i det fall att översyner av skyddsutredningar avseende hamnanläggningar på grund av coronaåtgärderna är omöjliga att genomföra ännu efter den 30 april 2021.

Om en medlemsstat inte har haft eller sannolikt inte kommer att få svårigheter med att genomföra de kontroller och övningar som nämnts ovan inom utsatt tid eller om medlemsstaten har genomfört relevanta nationella åtgärder för att avhjälpa sådana svårigheter, får medlemsstaten besluta att inte tillämpa undantagen i fråga. Dessutom innehåller artikeln bestämmelser om förfarandet.

I sitt kompromissförslag av den 28 januari 2021 föreslår ordförandestaten att tidsfristen för översyn av skyddsutredningar avseende hamnanläggningar som skulle eller ska genomföras under perioden 1.9.2020–30.6.2021 förlängs till den 30 september 2021. Dessutom föreslås att tidsfristen för övningar som skulle eller ska genomföras under perioden 1.9.2020–30.6.2021 förlängs med tio månader, dock så att den inte sträcker sig längre än till den 30 september 2021.

Med anledning av de föreslagna förlängningarna föreslår ordförandestaten vidare att medlemsstaterna vid behov ska ansöka om förlängning av undantagen hos kommissionen senast den 31 maj 2021. Kommissionen ska kunna bevilja en medlemsstat förlängd tid om villkoren i den föreslagna förordningen är uppfyllda och om kommissionen på grundval av de uppgifter som medlemsstaten har lämnat anser att den begärda förlängningen av de förlängda tidsfristerna eller senareläggningen av tidpunkterna för kontroll inte kommer att äventyra trafiksäkerheten. Därtill föreslår ordförandestaten att en medlemsstat som beslutar att inte tillämpa bestämmelsen (s.k. opt-out) ska underrätta kommissionen om detta senast åtta dagar efter att förordningen har trätt i kraft.

Artikel 17

I artikel 17 ges följande möjligheter till undantag från direktiv 2005/65/EG:

- förlängning av tidsfristen för översyn av sådana hamnskyddsutredningar och hamnskyddsplaner som ska genomföras under perioden 1.9.2020–30.4.2021 med sex månader, dock så att den inte sträcker sig längre än till den 30 juni 2021,
- förlängning av tidsfristen för utbildningsövningar som sammanhänger med hamnskyddsplaner och som ska genomföras under perioden 1.9.2020–30.4.2021 med sex månader, dock så att den inte sträcker sig längre än till den 30 juni 2021, och

- möjlighet att hos kommissionen ansöka om förlängning av undantagen ovan i det fall att översyn av hamnskyddsutredningar och hamnskyddsplaner eller utbildningsövningar avseende hamnsäkerheten på grund av coronaåtgärderna är omöjliga att genomföra ännu efter den 30 april 2021.

Om en medlemsstat inte har haft eller sannolikt inte kommer att få svårigheter med att genomföra de kontroller och övningar som nämnts ovan inom utsatt tid eller om medlemsstaten har genomfört relevanta nationella åtgärder för att avhjälpa sådana svårigheter, får medlemsstaten besluta att inte tillämpa undantagen i fråga. Dessutom innehåller artikeln bestämmelser om förfarandet.

I sitt kompromissförslag av den 28 januari 2021 föreslår ordförandestaten att tidsfristen för översyn av hamnskyddsutredningar och hamnskyddsplaner som skulle eller ska genomföras under perioden 1.9.2020–30.6.2021 förlängs med tio månader, dock så att den inte sträcker sig längre än till den 30 september 2021. Dessutom föreslås att tidsfristen för utbildningsövningar som sammanhänger med hamnskyddsplaner och som skulle eller ska genomföras under perioden 1.9.2020–30.6.2021 förlängs med tio månader, dock så att den inte sträcker sig längre än till den 30 september 2021.

Med anledning av de föreslagna förlängningarna föreslår ordförandestaten vidare att medlemsstaterna vid behov ska ansöka om förlängning av undantagen hos kommissionen senast den 31 maj 2021. Kommissionen ska kunna bevilja en medlemsstat förlängd tid om villkoren i den föreslagna förordningen är uppfyllda och om kommissionen på grundval av de uppgifter som medlemsstaten har lämnat anser att den begärda förlängningen av de förlängda tidsfristerna eller senareläggningen av tidpunkterna för kontroll inte kommer att äventyra trafiksäkerheten. Därtill föreslår ordförandestaten att en medlemsstat som beslutar att inte tillämpa bestämmelsen (s.k. opt-out) ska underrätta kommissionen om detta senast åtta dagar efter att förordningen har trätt i kraft.

Ikraftträdande

Artikel 19

Ordförandestaten föreslår att förordningen ska börja tillämpas 11 dagar efter ikraftträdandet. De bestämmelser som gäller möjligheten att låta bli att tillämpa vissa bestämmelser ska dock i enlighet med kommissionens förslag börja tillämpas så snart förordningen har trätt i kraft.

3 Förslagets rättsliga grund och förhållande till subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Förslagets rättsliga grund är artiklarna 91.1 och 100.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF). Statsrådet anser att förslaget har en tillräcklig rättslig grund. På förslaget tillämpas ordinarie lagstiftningsförfarande enligt artikel 294 i FEUF.

Subsidiaritetsprincipen tillämpas eftersom den fråga som förslaget gäller inte omfattas av unionens exklusiva befogenheter. Målen med förslaget kan inte uppnås i tillräcklig grad enbart genom åtgärder som medlemsstaterna vidtar, eftersom den fortsatta coronaviruspandemin kräver undantag i EU-rättsakter som medlemsstaterna inte har befogenhet att anta nationellt. De föreslagna ändringarna är motiverade och proportionerliga med hänsyn till konsekvenserna av coronaviruspandemin inom trafikbranschen.

Förslaget kan anses stämma överens med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4 Förslagets förhållande till förpliktelserna om grundläggande fri- och rättigheter och mänskliga rättigheter och till grundlagen

Kommissionen har inte bedömt förslagets förhållande till de grundläggande rättigheterna. Nationellt kan man dock anse att förslagen om trafiksäkerhetsprovning av fordon och fortbildning för yrkeskompetensbevis för vägtransporter har betydelse med hänsyn till egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen och indirekt med hänsyn till näringsfriheten enligt 18 § om i grundlagen, eftersom det får hållas som troligt att om den periodiska trafiksäkerhetsprovningen av fordon senareläggs med sju månader och tidsfristen för genomgående av fortbildning som krävs av innehavare av yrkeskompetensbevis för vägtransporter förlängs med sju månader enligt kommissionens förslag, så inverkar detta på förutsättningarna för provningsställena och anordnarna av fortbildning att utöva sin näringsverksamhet. Tillämpandet av förslaget leder även till en tillfällig nedsatt omsättning för provningsställena och fortbildningsanordnarna under den undantagsperioden som ingår i förslaget. Dessutom har förslaget betydelse med tanke på rätten till arbete som tryggas i 18 § i grundlagen om en senareläggning av trafiksäkerhetsprovningarna leder till att arbetstagare på provningsställena permitteras eller sägs upp eller om förlängning av den tid under vilken fortbildning ska genomgåas leder till att utbildare permitteras eller sägs upp.

Det förslag som rör åtgärder för hamnskydd är inte problematiskt sett till villkoren för att begränsa grundläggande fri- och rättigheter. Förslaget är exakt och tydligt avgränsat. Det ingår i en unionsförordning och är begränsat i fråga om tillämpningsområde och varaktighet. Det försetter inte hamnar eller medlemsstater i en orättvis ställning eftersom det gäller alla relevanta hamnar i alla medlemsländer. Förslaget kan även anses vara proportionerligt och godtagbart med hänsyn till den nytta som eftersträvas. Med förslaget säkerställs genomförandet av näringsfriheten under pandemin eftersom man med förslaget säkerställer att hamnarnas verksamhet inte störs när kontroller och övningar inte kan genomföras på grund av restriktioner och övriga åtgärder till följd av epidemin.

Kommissionens förslag strider inte mot grundläggande och mänskliga rättigheter som är bindande för Finland. Förutsatt att förslaget till rättsakt inte ändras till väsentliga delar i slutskedet av förhandlingarna ser statsrådet inga konstitutionella hinder för att godkänna rättsakten.

5 Förslagets konsekvenser

Förslaget medför inga konsekvenser för statsfinanserna.

Kommissionen har inte genomfört någon bedömning av konsekvenserna av förslagen gällande trafiksäkerhetsprovning av fordon. Nationellt bedöms förslagen få ekonomiska konsekvenser för provningsställena. Om tidsfristen för periodiska trafiksäkerhetsprovningar av fordon som ska genomföras senast under perioden 1.9.2020–30.4.2021 förlängs med sju månader enligt kommissionens förslag, är det troligt att provningsställenas omsättning sjunker tillfälligt. Förslaget kan även få konsekvenser för den offentliga ekonomin om provningsställena på grund av senarelagda trafiksäkerhetsprovningar måste permittera eller säga upp personal. Det är dock svårt att bedöma omfattningen av de ekonomiska effekterna exakt, eftersom det inte är säkert i vilken utsträckning möjligheten att senarelägga periodiska trafiksäkerhetsprovningar kommer att utnyttjas.

Epidemiläget i medlemsstaterna uppvisar en betydande variation, och alla stater har till exempel inte infört bestämmelser om utgångsförbud eller andra åtgärder som faktiskt förhindrar periodiska trafiksäkerhetsprovningar. Dessutom är de periodiska trafiksäkerhetsprovningarna en viktig del

av säkerställandet av fordonens trafikduglighet och upprätthållandet av den allmänna trafiksäkerheten. Deras syfte är att säkerställa att fordonen är i säkert skick och inte orsakar olyckor på grund av tekniska fel.

Vid sidan av trafiksäkerhetsprovningen är det sannolikt att om regelbunden fortbildning som krävs av innehavare av yrkeskompetensbevis kan avläggas med en fördröjning på sju månader i fall där den normala tidsfristen löper ut under perioden 1.9.2020–30.4.2021 får förslaget ekonomiska konsekvenser för de aktörer som tillhandahåller fortbildning som krävs för yrkeskompetens för vägtransporter.

Det har inte genomförts någon kvantitativ bedömning av de ekonomiska konsekvenserna av kommissionens förordningsförslag vad gäller förordning (EG) nr 725/2004 och direktiv 2005/65/EG (åtgärder för hamnskydd). Det är likväl klart att de föreslagna förlängda tidsfristerna har positiva ekonomiska effekter på sjöfartsbranschen eftersom de föreslagna ändringarna gör det möjligt att undvika avbrott i fartygstrafiken under coronaviruspandemins akuta faser under vilka vissa kontroller och övningar skulle vara svåra eller omöjliga att genomföra på grund av det rådande smittläget.

De ekonomiska konsekvenserna av de undantag som har samband med tryggandet av sjöfarten bedöms vara små.

De ekonomiska konsekvenserna av övriga undantag bedöms vara små och indirekta.

6 Nationell behandling av förslaget och behandling i Europeiska unionen

Statsrådets E-skrivelse och U-skrivelse har beretts vid kommunikationsministeriet. Den föreslagna rättsakten och ett utkast till E-skrivelsen har den 26–27 januari 2021 behandlats i ett skriftligt förfarande i trafiksektionen (EU22) som lyder under kommittén för EU-ärenden. Ett utkast till U-skrivelsen har sänts till trafiksektionen för kännedom den 28 januari 2021.

Behandlingen av förslaget i rådets arbetsgrupp för intermodala transporter och transportnät inleddes den 19 januari 2021. Avsikten är att förslaget så fort som möjligt ska kunna godkännas av Europaparlamentet och rådet.

7 Ålands självstyrelse

Tryggandet av sjöfarten (säkerhetsåtgärder) hör till rikets lagstiftningsbehörighet.

De förslag som gäller järnvägstrafiken, trafiksäkerhetsprovning av fordon och körkort och yrkeskompetens för framförande av fordon gäller spårtrafiken och vägtrafiken som enligt 18 § 21 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör till landskapets lagstiftningsbehörighet.

De förslag som gäller tillstånd och färdskrivare för landsvägstransporter (förordningarna 1071/2009, 1072/2009, 1073/2009 och 165/2014) rör vägtrafiken och näringsutövningen. Sådana frågor hör enligt 18 § 21 och 22 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) till landskapets lagstiftningsbehörighet.

Företrädare för landskapet Åland har varit i kontakt med kommunikationsministeriet och framfört att landskapet vid genomförandet och verkställigheten av Omnibus II-förordningen önskar använda sin egen behörighet och notifiera kommissionen saken. Kommissionens rättstjänst och rådets rättstjänst anser att det i fråga om Omnibus I- och Omnibus II-förordningarna bara kan

lämnas en notifikation per medlemsstat. Därför godkänns inte en eventuell anmälan från Åland i opt-out-frågan, utan för Finlands del ska det lämnas endast en notifikation som gäller hela landet.

I skäl 23 i ordförandestatens förslag av den 28 januari 2021 har det på begäran av Åland fogats in ett tillägg enligt vilket en medlemsstats beslut att inte tillämpa föreslagna bestämmelser (s.k. opt-out) ska gälla medlemsstatens hela territorium.

8 Statsrådets ståndpunkt

Allmänt

Den utdragna coronaviruspandemin har krävt att medlemsländerna och EU agerar snabbt för att skydda befolkningens hälsa och begränsa krisens samhälleliga och ekonomiska konsekvenser. Finland anser att det är nödvändigt att de gemensamma åtgärderna i EU fortsätter och att medlemsstaterna samordnar sina åtgärder för att svara på coronaviruskrisen och ta sig ur den. På så sätt kan man stödja genomförandet av olika åtgärder på ett sätt som främjar EU:s gemensamma värderingar, tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och en enhetlig inre marknad.

Förslag om vägtrafiken

Statsrådet stöder förslaget om tillfälliga ändringar i bestämmelser om yrkeskompetenser och körkort i vägtrafiken. Ändringarna ska göra det flexiblere att förnya yrkeskompetenser (fortbildning, giltigheten hos unionskoden ”95” på körkort eller yrkeskompetensbevis, giltighet hos yrkeskompetensbevis) och körkort i medlemsstaterna under den fortsatta coronaviruspandemin.

Statsrådet stöder de föreslagna ändringarna i bestämmelser som gäller vägtransporter och som ökar flexibiliteten när olika tillstånd och bevis ska förnyas och hållas i kraft under den fortsatta coronaviruspandemin. I och med ändringarna kan också besiktningen av färdskrivare och förnyandet av förarkort, förlängningen av giltigheten hos tillstånd för internationella gods- och persontransporter samt kontroll av förutsättningarna för yrkesutövning genomföras flexiblere, om epidemiläget i Finland kräver detta.

Statsrådet stöder de ändrade bestämmelserna om vägtransporter som medför större flexibilitet i förlängningen av tidsfristerna för periodiska trafiksäkerhetsprovningar av fordon medan coronaviruspandemin fortsätter.

Statsrådet anser likväl att medlemsstaterna med beaktande av sina egna omständigheter ska ges möjlighet att överväga tillämpningen av undantagen och att inte tillämpa förordningen (s.k. opt-out-möjlighet). Statsrådet anser det vara bra och viktigt att en möjlighet att inte tillämpa undantagen ingår i förslaget.

Förslag om järnvägstrafiken

Statsrådet stöder de föreslagna ändringarna i bestämmelser som gäller vägtransporter och som ökar flexibiliteten när olika tillstånd och bevis (tillstånd, tillfälligt tillstånd, säkerhetsintyg, säkerhetstillstånd och förares behörighet) ska förnyas och hållas i kraft under den fortsatta coronaviruspandemin.

Förslag om inlandssjöfarten

Statsrådet ställer sig neutralt till förslaget i artikel 14. Genom ändringen blir det möjligt att avvika från kraven i direktiv 96/50/EG gällande läkarundersökning av de förare av fartyg i inlandssjöfart som har uppnått 65 års ålder. Innehavare av båtförarcertifikat ska enligt förslaget kunna beviljas en sju månader lång förlängning av tidsfristen för att genomgå läkarundersökning om tidsfristen för att genomgå undersökningen löper ut under referensperioden 1.9.2020–30.4.2021. Medlemsstaterna ska också hos kommissionen kunna ansöka om förlängning av undantaget. Finland tillämpar inte direktiv 96/50/EG som är föremålet för undantaget, utan Finland tillämpar samma behörighetsvillkor i havs- och insjöområden. Förslaget får således inga konsekvenser för Finland.

Förslag om sjöfartsskyddet

Statsrådet stöder förslaget om att förlänga tidsfrister som sammanhänger med sjöfartsskyddet. De förlängda tidsfrister som möjliggjordes genom Omnibus I-förordningen som föregick den föreslagna förordningen utnyttjades också i Finland, och det finns fortfarande behov av flexibla tidsfrister.